

Καλής μας ήρθες

άνοιξη!

Την άνοιξη γιορτάζουμε το Πάσχα, την Ανάσταση του Κυρίου, την επικράτηση της ζωής στη μάχη της με το θάνατο. Έχετε προσέξει όμως, παιδιά, ότι στο χαρμόσυνο αυτό γεγονός συμμετέχει και η ίδια η φύση; Ο Επιτάφιος στολίζεται με ευωδιαστά άνθη, τα δέντρα στους δρόμους μοσχοβολούν, η καταπράσινη φύση αναγεννιέται και μας καλεί κοντά της. Τριαντάφυλλα, ανεμώνες, κρίνα, παπαρούνες, μαργαρίτες κι άλλα όμορφα λουλούδια ξεπετιούνται στις εξοχές, στολίζουν τα μπαλκόνια μας και μας φτιάχνουν τη διάθεση ύστερα από το βαρύ χειμώνα.

Είναι η εποχή της ανανέωσης κι η χαρά

όλων είναι μεγάλη, γιατί ένας νέος κύκλος ζωής θα ξεκινήσει. Γι' αυτό και οι χοροί που συνοδεύουν τα τραγούδια είναι κυκλικοί...

Να και κάποια πολύ γνωστά ανοιξιάτικα έθιμα της πατρίδας μας. Την πρώτη μέρα του Μάρτη τα παιδιά, για «προστασία», για ν' αποφύγουν το κάψιμο του ήλιου δένουν στον καρπό του χεριού τους το «*μάρτη*», ένα βραχιολάκι από άσπρη και κόκκινη κλωστή. Την πρώτη Απριλίου, πάλι, μικροί και μεγάλοι λένε *ψέματα*, για να ξεγελάσουν τις βλαπτικές δυνάμεις που θα εμποδίσουν τον ερχομό της άνοιξης, ενώ την πρώτη μέρα του Μαΐου φτιάχνουμε το *μαγιάτικο στεφάνι*, που μεταδίδει δύναμη και καλοτυχία!

Κι επειδή τα περισσότερα έθιμα γεννήθηκαν πολύ πολύ παλιά, κάνουμε ένα μακροβούτι στο χρόνο και φτάνουμε στις ρίζες τους, πάλι στην αρχαιότητα δηλαδή.

Οι αρχαίοι μας πρόγονοι λάτρευαν τη φύση και σχεδόν από τότε που άρχισαν να πιστεύουν σε κάποια ανώτερη από αυτούς δύναμη (όπως κι αν την ονόμαζαν) κάθε άνοιξη έκαναν ιδιαίτερες τελετές για να διώξουν το χειμώνα, που τον είχαν στο μυαλό τους σαν κάτι «κακό». Παράλληλα, τιμούσαν και όσους είχαν φύγει από τη ζωή, θεωρώντας ότι συμβάλλουν κι αυτοί στην καρποφορία της γης.

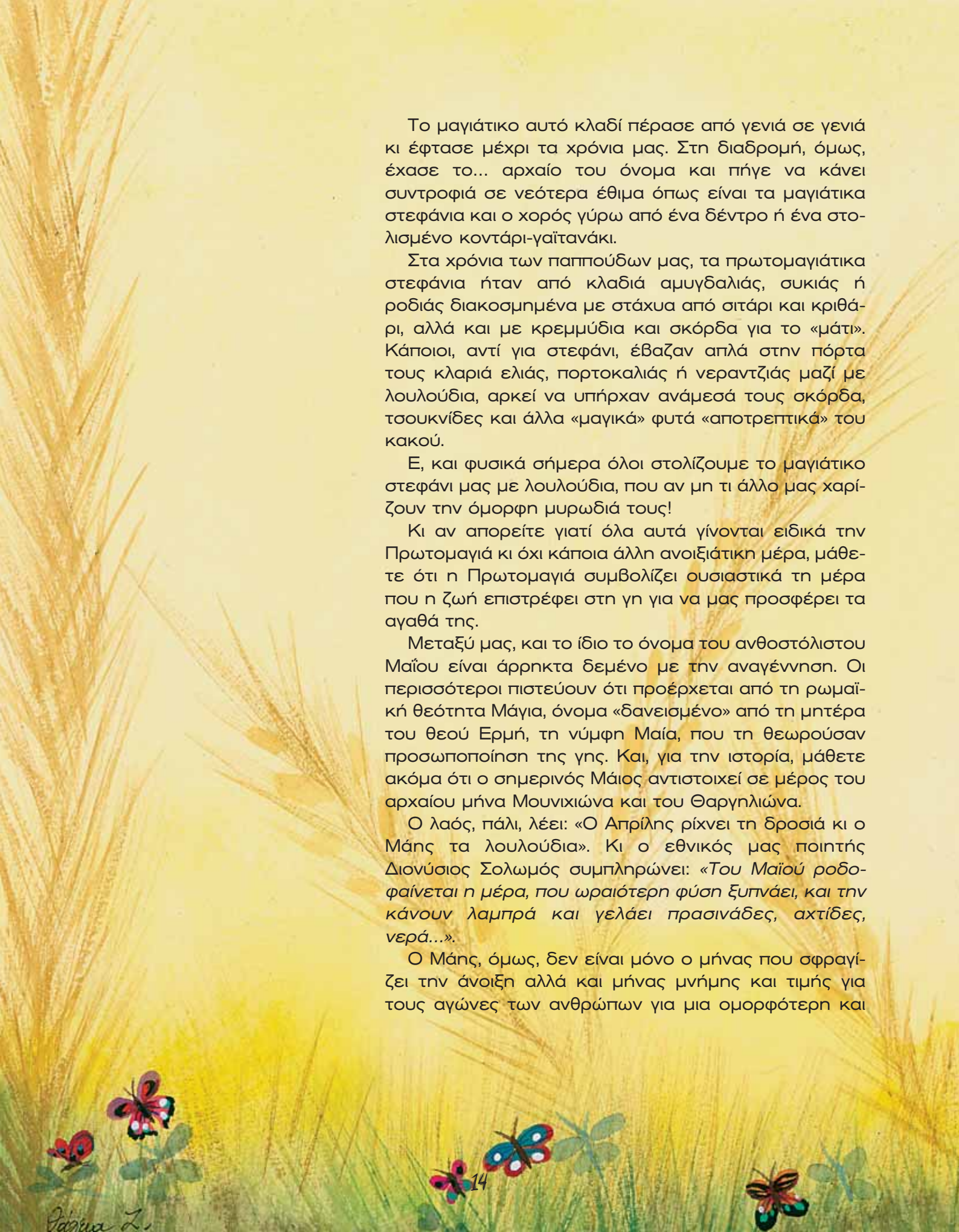
Σιγά-σιγά όλα αυτά πήραν επίσημη μορφή. Στην Αθήνα αρχικά κι αργότερα σε όλη την Ελλάδα, για τρεις ολόκληρες μέρες γιόρταζαν τα *Ανθροσθήρια*, την πρώτη γιορτή λουλουδιών. Τις μέρες αυτές άνοιγαν τα πιθάκια τους για να δοκιμάσουν το κρασί της νέας σοδειάς, έβραζαν σπόρους και όσπρια για τις ψυχές των νεκρών τους και γιόρταζαν την «ανάσταση» του Ευάνθη Διόνυσου, στον οποίο ήταν αφιερωμένη η γιορτή. Υπήρχαν ακόμα τα *Ανθροσφόρια*, τα *Χλόεια* και τα *διήμερα*

Αδώνια, στα οποία τη μία μέρα θρηνούσαν συμβολικά το «θάνατο» του Άδωνη και την άλλη την «ανάστασή» του - με άλλα λόγια, την ανάσταση και αναγέννηση της φύσης!

Μέχρι και ο μεγάλος Πίνδαρος έψαλλε για την ανοιξιάτικη λαμπρότητα, τότε που «*πετιέται στη γη των αθανάτων σωρός χαριτωμένοι μενεξέδες και τριαντάφυλλα και ηχεί γλυκιά φωνή με λυρικούς αυλούς και σέρνουνε χορούς για την ανθοστεφάνωτη Σεμέλη...*».

Μια άλλη αρχαία γιορτή της άνοιξης ήταν τα *Θαργήλια*. Στη γιορτή αυτή οι πιστοί σχημάτιζαν μια λατρευτική πομπή προς τιμήν του Ήλιου και των Ωρών (των Εποχών δηλαδή) και περιέφεραν την «*ειρεσιώνη*», ένα πράσινο κλαδί που μόλις είχε πετάξει φύλλα, τυλιγμένο με ταινίες απ' όπου κρέμονταν ψωμάκια και μικρά φλασκιά με κρασί, λάδι και μέλι. Το κλαδί αυτό συμβόλιζε τη ζωή και την ανανέωσή της και πίστευαν ότι χάριζε καλή υγεία, τύχη και ευημερία. Γι' αυτό, μετά το έβαζαν στις πόρτες των σπιτιών και των ναών τους και το άφηναν να ξεραθεί μέχρι να το αντικαταστήσουν με ένα νέο την επόμενη χρονιά...

Το μαγιάτικο αυτό κλαδί πέρασε από γενιά σε γενιά κι έφτασε μέχρι τα χρόνια μας. Στη διαδρομή, όμως, έχασε το... αρχαίο του όνομα και πήγε να κάνει συντροφιά σε νεότερα έθιμα όπως είναι τα μαγιάτικα στεφάνια και ο χορός γύρω από ένα δέντρο ή ένα στολισμένο κοντάρι-γαϊτανάκι.

Στα χρόνια των παππούδων μας, τα πρωτομαγιάτικα στεφάνια ήταν από κλαδιά αμυγδαλιάς, συκιάς ή ροδιάς διακοσμημένα με στάχυα από σιτάρι και κριθάρι, αλλά και με κρεμμύδια και σκόρδα για το «μάτι». Κάποιοι, αντί για στεφάνι, έβαζαν απλά στην πόρτα τους κλαριά ελιάς, πορτοκαλιάς ή νεραντζιάς μαζί με λουλούδια, αρκεί να υπήρχαν ανάμεσά τους σκόρδα, τσουκνίδες και άλλα «μαγικά» φυτά «αποτρεπτικά» του κακού.

Ε, και φυσικά σήμερα όλοι στολίζουμε το μαγιάτικο στεφάνι μας με λουλούδια, που αν μη τι άλλο μας χαρίζουν την όμορφη μυρωδιά τους!

Κι αν απορείτε γιατί όλα αυτά γίνονται ειδικά την Πρωτομαγιά κι όχι κάποια άλλη ανοιξιάτικη μέρα, μάθετε ότι η Πρωτομαγιά συμβολίζει ουσιαστικά τη μέρα που η ζωή επιστρέφει στη γη για να μας προσφέρει τα αγαθά της.

Μεταξύ μας, και το ίδιο το όνομα του ανθοστόλιστου Μαΐου είναι άρρηκτα δεμένο με την αναγέννηση. Οι περισσότεροι πιστεύουν ότι προέρχεται από τη ρωμαϊκή θεότητα Μάγια, όνομα «δανεισμένο» από τη μητέρα του θεού Ερμή, τη νύμφη Μαία, που τη θεωρούσαν προσωποποίηση της γης. Και, για την ιστορία, μάθετε ακόμα ότι ο σημερινός Μάιος αντιστοιχεί σε μέρος του αρχαίου μήνα Μουνιχιώνα και του Θαργηλιώνα.

Ο λαός, πάλι, λέει: «Ο Απρίλης ρίχνει τη δροσιά κι ο Μάης τα λουλούδια». Κι ο εθνικός μας ποιητής Διονύσιος Σολωμός συμπληρώνει: «*Του Μαΐου ροδοφαίνεται η μέρα, που ωραιότερη φύση ξυπνάει, και την κάνουν λαμπρά και γελάει πρασινάδες, αχτίδες, νερά...*».

Ο Μάης, όμως, δεν είναι μόνο ο μήνας που σφραγίζει την άνοιξη αλλά και μήνας μνήμης και τιμής για τους αγώνες των ανθρώπων για μια ομορφότερη και

καλύτερη ζωή. Η πρώτη του μέρα έχει καθιερωθεί ως ημέρα μαζικού απεργιακού κινήματος και είναι γνωστή ως *εργατική Πρωτομαγιά*. Είναι η μέρα που τιμάμε τη θυσία των εργατών στο Σικάγο του 1886 οι οποίοι διαδήλωσαν διεκδικώντας καλύτερες συνθήκες εργασίας, μια πορεία που βάφτηκε στο αίμα από ειδικές δυνάμεις αστυνομικών και εθνοφρουρών. Η θυσία τους αυτή έγινε σύμβολο πάλης και αφορμή για την καθιέρωση του οκταώρου στη δουλειά. Γι' αυτό και η Πρωτομαγιά σιγά-σιγά καθιερώθηκε ως ημέρα αργίας σε όλο τον κόσμο!

Όπως και να το δει κανείς, η Πρωτομαγιά είναι μία από τις ελάχιστες γιορτές χωρίς θρησκευτικό περιεχόμενο που έχουν διατηρηθεί ως τις μέρες μας. Ως γιορτή των λουλουδιών μπορεί να μας

φέρει πιο κοντά στη φύση, από την οποία οι περισσότεροι έχουμε απομακρυνθεί ζώντας στις πόλεις. Αλλά και ως γιορτή των εργαζόμενων μπορεί να βοηθήσει στο να προσπαθήσουμε όλοι μαζί για έναν κόσμο πιο δημοκρατικό και όμορφο για όλους τους ανθρώπους...

Γι' αυτό ας την τιμήσουμε, ας χαρούμε ολόψυχα, ας πλέξουμε όμορφα στεφάνια κι ας αφήσουμε τις μυρωδιές και τα χρώματα της άνοιξης να τρυπώσουν στην καρδιά μας!

*Ο Μάιος μας έφτασε
εμπρός βήμα ταχύ
ας τον προύπαντήσουμε,
παιδιά, στην εξοχή!*

ΑΣΠΑΣΙΑ ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ

